

Marian Płachecki

"Wartość poznawcza wypowiedzi literackich i filozoficznych", Marian Przełęcki [w:] " Wypowiedź literacka a wypowiedź filozoficzna", Red. M.Głowiński, J. Sławiński, Wrocław 1982 : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 26/1-2 (87-88), 345

1983

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

/I/ PRZEŁĘCKI Marian: Wartość poznawcza wypowiedzi literackich i filozoficznych. /W:/ Wypowiedź literacka a wypowiedź filozoficzna. Red. M. Głowiński, J. Sławiński. Wrocław 1982, Oss., PAN IBL. Z Dziejów Form Artystycznych w Literaturze Polskiej, t. LVIII, s. 7-25.

Autor przeprowadza tezę o istnieniu wspólnych dla filozofii i literatury wartości poznawczych. Opowiadając się za obiektywistyczną interpretacją sądów wartościujących, przypisując im cechę prawdziwości lub fałszywości w odniesieniu przedmiotowym również (a nie tylko podmiotowym), zakłada Przełęcki, iż właściwą domeną filozofii jest "metafizyczne wartościowanie bytu". Rzeczą nauki jest o p i s y w a n i e rzeczywistości. Dzieło literackie na swój sposób kojarzy oba te nastawienia. Opisuje jakiś świat - mianowicie fikcyjny świat przedstawiony - ale też w wartościującym geście demonstracji ustanawia relację pomiędzy owym światem a "całościowymi" wartościami metafizycznymi obecnymi w świecie rzeczywistym. Interpretacja arcydzieł literackich relację tę identyfikuje i nazywa.

BP/87/88/25

I.P.

/I/ SAWICKI Stefan: Poetyka. Interpretacja. Sacrum. Warszawa 1981, PWN, ss. 200, zł 50,-

Na książkę składają się artykuły już wcześniej publikowane, które powstawały w ciągu dwudziestu lat. Łączy je próba odpowiedzi na pytanie: jak badać literaturę? Artykuły dotyczą następujących zagadnień: opozycja wiersz-proza, przerzutnia u Mickiewicza, semantyka poetycka Norwida, problem autora i podmiotu mówiącego, pojęcie gatunku literackiego, sacrum w literaturze, i perspektywy jego badania.

BP/87/88/26

A.B.